

פתרון בחינת הבגרות אזרחות

מועד קיץ 2020, שאלון 34281 (80%)

נכתב ע"י צוות המרצים של HiGHQ

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HiGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

שאלה 1

סעיף א'

ציין: עקרון שלטון העם.

הצג: עקרון שלטון העם קובע שהמדינה הוקמה על ידי העם ולמענו, כלומר – מקור הסמכות במדינה הוא האזרחים והם אלה שמנהלים את המדינה. אזרחי המדינה בעלי זהויות שונות שמקורן במוצאם, בתפיסותיהם, דתם, מינם או שפתם. עקרון שלטון העם קובע שאין שעל אף השונות הרחבה בין כל חלקי העם – כל אזרחיה של המדינה הם העם ועל כן הם אלה שינהלו את רשויות השלטון השונות.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר בריטניה ערכה דיון ציבורי וקיימה משאל עם בנוגע להמשך החברות של בריטניה באיחוד האירופי. מפני שבמשאל זה הביע העם את רצונו לפרוש מהאיחוד ובהתאם נקבע תאריך שבו הפרישה אמורה לצאת לפועל, כלומר מי שהחליט לגבי ההמשך הוא בעצם העם – הרי שבעצם תהליך זה התמשש עקרון שלטון העם.

ביסוס: "במשאל זה הביעו האזרחים את רצונם לפרוש מן האיחוד ונקבע תאריך שבו הפרישה אמורה לצאת לפועל (פרישה זו מכונה "ברקזיט")."

סעיף ב'

ציין: אחריות משותפת.

הצג: כל חבר בממשלה, כלומר כל שר, אחראי לכל החלטה מרגע שהיא התקבלה במליאת הממשלה. גם אם מלכתחילה התנגד להצעה, כל עוד הוא נותר חבר בממשלה וכל עוד ההחלטה עברה – הוא מחויב לה והוא אחראי לה. דבר זה נובע מהרעיון כי הממשלה פועלת כגוף אחד ובשיתוף פעולה, כיוון שלא ייתכנו מבחינה פרקטית חילוקי דעות בממשלה שאמורה לקבוע ולהוציא לפועל מדיניות. בגלל אחריות זו, שר לא יכול להעביר ביקורת פומבית על החלטת ממשלה או להצביע נגדה בכנסת. כלומר: ברגע שהממשלה קיבלה החלטה במנגנונים הפנימיים שלה, היא מחייבת עבור כל חברי הממשלה כגוף אחד.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר בריטניה ערכה דיונים בעניין תנאי פרישתה והשרים דרשו לדחות את תאריך הפרישה בשבוע מהמועד שנקבע. מפני שכאשר החליט ראש הממשלה לקיים את הפרישה במועד שנקבע והשרים שהתנגדו הביעו התנגדות, לא הסכימו לקחת אחריות על ההחלטה של הממשלה והתפטרו – הרי שמדובר בסירובם לקחת חלק באחריות המשותפת של הממשלה.

ביסוס: "בעקבות הודעה זו, טענו השרים שהם מתנגדים להחלטה זו של הממשלה אך מכיוון שהם מחויבים לתמוך בכל החלטות הממשלה הם נאלצים להתפטר".

שאלה 2

סעיף א'

ציין: זכויות טבעיות.

הצג: במדינה הדמוקרטית, מתקיימת תיאוריית הזכויות הטבעיות. לפי תיאוריה זו, לכל אדם באשר הוא אדם ישנן זכויות מולדות אותן אסור לשלול. כל אדם נברא בצלם אלוהים ומהווה תכלית בפני עצמו, ולכן אסור לפגוע בזכויותיו. תיאור הזכויות כטבעיות מצביע על כך שאינן תלויות בגוף שלטוני כזה או אחר שיעניק אותן לאדם, אלא הן קודמות ועליונות לשלטון ולא אמורות להיות תלויות בו. בדמוקרטיה, עיקרון יסודי הוא שלשלטון ישנה אחריות לשמירה והגנה על זכויות אלה, במיוחד עבור האזרחים של

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

השלטון עצמו אבל גם עבור כלל בני האדם. מקובל למנות בין הזכויות הטבעיות את: הזכות לחיים וביטחון, לחירות, לשוויון, לקניין, לכבוד ולהליך משפטי הוגן.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר גולשים ברשתות החברתיות יכולים לכתוב ולשתף פוסטים, לתמוך בדעות של אחרים ולהביע עם הזדהות של פוסטים אחרים. מפני שבעצם כתיבת הפוסטים הגולשים מביעים את דעתם, תומכים בדעה של מישהו אחר או כותבים מסרים בעצמם – הרי שמדובר במימוש זכות טבעית – שהיא הזכות לחופש הביטוי.

ביסוס: "אחת הדרכים להפיץ תוכן היא לשתף פוסטים, לתמוך בדעת הכותב ולהביע הזדהות עם הדברים שנכתבו בהם".

סעיף ב'

ציין: חוק יסודות המשפט.

הצג: חוק הקובע שבית המשפט יכול להסתמך על המשפט העברי במקרה שאין מענה משפטי או חקיקה בסוגיה מסוימת שנדונה לפתחו. למעשה, החוק מבטל את הזיקה וההסתמכות על החוק האנגלי וקובע שבשאלה הדורשת הכרעה שאין לה תשובה הלכה פסוקה או בדרך של חוק, השופט יכריע על פי עקרונות החירות, הצדק, היושר והשלום של מורשת ישראל.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר בעלי עיתון תבעו תביעה משפטית גולשים ששיתפו פוסט פוגעני שכתב אדם אחר נגד מערכת העיתון. מפני שהשופטים נימקו בפסק הדין שלהם שהם מקבלים את התביעה על בסיס הערכים שמופיעים במקורות היהודיים העוסקים בסוגיות דומות – הרי שמדובר במימוש החוק ליסודות המשפט.

ביסוס: "בנימוק לפסק הדין כתבו השופטים שבחקיקה הקיימת אין מענה למקרים שבהם גולשים משתפים פוסטים פוגעניים שכתבו אנשים אחרים, ולכן הם התבססו בפסיקתם על מקורות יהודיים העוסקים באחריותו של מי שמתף דברים שאמרו או כתבו אחרים".

שאלה 3

הצג:

הצדקה טבעית: ההנחה שהעם היהודי הוא זהה לשאר העמים בעולם. בתקופה זו שאחרי מלחמות העולם הייתה פריחה של לאומיות, יותר ויותר עמים דרשו הגדרה עצמית ומדינה משלהם. הצדקות אלה מתבססות על הרעיון כי דרישות העם היהודי הן טבעיות כפי שהן לכל עם אחר ("זהו זכותו הטבעית של העם היהודי להיות ככל עם ועם עומד ברשות עצמו במדינתו הריבונית").

הצדקה משפטית: עובדות משפטיות המספקות סמכות להקמת מדינה יהודית בארץ ישראל: תמיכה או הכרה בינ"ל בזכות העם היהודי למדינה בארץ-ישראל ("הכרה זו של האומות המאוחדות בזכות העם היהודי להקים את מדינתו אינה ניתנת להפקעה"), החלטות רשמיות של מדינות וגופים בינ"ל, למשל הצהרת בלפור, כתב המנדט או החלטה 181 ("זו הוכרה בהצהרת בלפור מיום ב' בנובמבר 1948 ואושרה במנדט מטעם חבר הלאומים, אשר נתן במיוחד תוקף בין-לאומי לקשר ההיסטורי שבין העם היהודי לבין ארץ ישראל ולזכות העם היהודי להקים מחדש את ביתו הלאומי").

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לכרטיס נוספים מיועץ לימודים <<

שאלה 4

הצג:

דרך ראשונה: באמצעות הצבעת אי אמון. בהצבעה זו הכנסת מביעה אי אמון בממשלה הקיימת. למעשה, הכנסת מצביעה על הרצון שלה להחליף את הממשלה הקיימת וחייבת לכלול בהצבעה שלה הצעה על ידי רוב חברי הכנסת על מועמד חלופי שהסכים לכהן כראש הממשלה (וזו, למעשה, הצעת אי-אמון קונסטרוקטיבי). בכוחה של הצבעת אי אמון להפיל את הממשלה.

דרך שנייה: אישור התקציב. התקציב הוא, למעשה, ההצעה של הממשלה לחלק את המשאבים הלאומיים בין רשויות השלטון והגופים האזרחיים. את ההצעה לחלוקה הממשלה מביאה לאישורה של הכנסת. אם ההצעה לחלוקה לא מאושרת על פי חוק תוך שלושה חודשים מתחילת שנת הכספים, הכנסת צריכה להתפזר ולאחר הבחירות לרשות הממשלה והכנסת מאה ימים סה"כ להעביר את התקציב.

שאלה 5

הצג: פקודה שניתנת על-ידי מפקד או רשות המוסמכים לכך, הנוגדת את המוסר וערכי המצפון האנושי הבסיסיים. ביהמ"ש העליון תיאר זאת כ"פקודה אשר דגל שחור מתנוסס מעליה", או "אי חוקיות הדוקרת את העין ומקוממת את הלב". במקרה כזה, אי החוקיות ואי המוסריות מובהקת ואין ספק לגביה. פקודה או הוראה כזו חובה שלא לציית לה, הן בצבא והן במסגרות אזרחיות. ציות לפקודה כזו יגרור העלאה לדין של מי שציית לה ושל זה שהורה עליה.

שאלה 6

הצג:

יחסית: שיטת הבחירות היחסית משמעותה שחלוקת המושבים בפרלמנט מתבצעת לפי החלק היחסי (האחוז) שקיבלה הרשימה מתוך אחוז הקולות הכשרים, בתנאי שעברה את אחוז החסימה. שיטה זו מבטאת טוב יותר את רצון העם על ידי חלוקת המושבים בכנסת בהתאם לעמדות ולדעות שקיבלו יותר תמיכה ציבורית. בנוסף, נבחרי הציבור משקפים את כלל החברה הישראלית על כל גווניה בזכות שיטת הבחירות היחסית המאפשרת לכל הקבוצות לקבל ייצוג פוליטי בהתאם לתוצאות הבחירות. עוד תורמת השיטה היחסית להסכמיות – על ידי שיתופי פעולה בין המפלגות לטובת פשרות ועבודה משותפת.

רשימתית: ביום הבחירות הבחור מצביע עבור רשימת המועמדים שכל מפלגה מציעה שיהיו נבחרי כנסת. לבחור אין אפשרות להשפיע על הרכב הרשימה ביום הבחירות, אלא רק באמצעות מוסדות המפלגה טרם הבחירות, בחירות מקדימות בתוך המפלגה (פריימריז) או שהרשימה מורכבת על ידי מנהיג המפלגה. בכל מקרה הבחירה היא עבור רשימה של מועמדים ולא עבור אדם אחד.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים פתוחים לציפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

שאלה 7

הצג:

נקודת דמיון: לאומיות אתנית-תרבותית ולאומיות אזרחית-פוליטית הם בעיקרם רעיונות מדיניים התומכים בקבוצות הלאום מתוך הכרה בצורך הלאומי שלהם לעצמאות מדינית. כלומר, גם הלאומיות האתנית-תרבותית וגם הלאומיות האזרחית-פוליטית תומכים ברצון של הלאום להקים מדינה משל עצמו.

נקודת שוני: המאפיינים המשותפים ללאום תחת לאומיות אתנית-תרבותית הם מאפיינים שקשורים ליסודות אתניים כמו שפה, תרבות, היסטוריה, מנהגים ואפילו דת. לעומת זאת, המאפיינים המשותפים ללאום תחת לאומיות אזרחית-פוליטית הם סביב הרצון לחיות ביחד תחת אותם חוקים משותפים ובהסכמה לערכים משותפים שכל בני הלאום מעוניינים לממש.

שאלה 8

- **הצג:** ע"פ החוק הקיים בישראל נישואים וגירושים עבור יהודים יערכו אך ורק באמצעות הרבנות ובהתאם לחוקי ההלכה היהודית שקבע הזרם האורתודוכסי. יוזמי החוק ותומכיו נימקו אותו בעיקר מפני שהם רצו לשמור על האחדות של עם ישראל ושלא ייווצר מצב שיהודים מזרמים שונים לא יוכלו להינשא זה לזה. בנוסף, תומכי החוק מדגישים שמבחינם אין מניעה לקיים זוגיות לפי רצונם של בני הזוג, אלא שהחוק נועד להבהיר את ההכרה הציבורית של המדינה בנישואים. המתנגדים לחוק טוענים שהחוק מחייב אותם להינשא ולהתגרש בכפוף לטקס דתי שאין להם כל עניין בו. בנוסף, הכפיפות לחוק זה מונעת מפסולי חיתון ומבני זוג לא יהודים להינשא ליהודים, כמו גם ליהודים שעברו גיור שאינו אורתודוכסי או יהודים שמגדירים את עצמם יהודים מבחינת הלאום אבל לא מבחינת הדת. החוק גם אינו מכיר בנישואים חד-מיניים ופוגע בזכות לשוויון של נשים עגונות או של נשים שלא מצליחות להשתחרר מהבעל שמסרב לגט מכוונות זדוניות.
- **הצג:** חופש מדת משמעותו זכותו של כל אדם שלא להיות כפוף לחוקים, מנהגים או טקסים של דת מסוימת וזכותו שלא יחייבו אותו להשתייך לשום עדה או דת ובהתאם שלא לקיים גם שום פולחן שלהם. זכות זו כוללת גם את זכותו של אדם שלא יכפו עליו להמיר את דתו לדת אחרת בניגוד לרצונו.
- **הסבר:** המחלוקת בין הדתיים לחילוניים בעניין נישואים וגירושים הוא למעשה מחלוקת סביב מידת החופש שיש לפרטים בחברה לפעול מבלי שיכפו עליהם טקסים דתיים בניגוד לרצונם. למעשה, כאשר המדינה מכירה בנישואים בין יהודים אך ורק דרך הרבנות ומונעת מאחרים שאינם עומדים בתנאים להתחתן או להתגרש – המדינה למעשה מצמצמת את החופש מדת של האזרחים שלה מסיבות דתיות. בכך, למעשה נפגעת זכותם של אזרחים לחופש מדת והם מחויבים בטקס דתי שאין להם שום עניין בו.

שאלה 9

- **הצג:** החוק נגד בעלות צולבת קובע שאדם יוכל להיות בעלים של כמה אמצעי תקשורת כמו עיתון, תחנת רדיו או טלוויזיה ובכך ימנע גיוון תקשורתי בפני צרכי המדיה השונים. מטרתו של החוק היא לצמצם השפעות של הבעלים על המידע המתפרסם בתקשורת.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

 לא צריך לסכם!
 הכנו עבורכם סיכומי
 שיעורים מראש

ספריית שיעורים

 כל השיעורים
 פתוחים לצפייה,
 בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

 הגיעו מוכנים עם
 חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

 לכל שאלה, מרגע הרישום
 עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

- **הצג:** עקרון הפלורליזם הוא אחד העקרונות המרכזיים במשטר דמוקרטי, ולפיו צריכה להיות הכרה בריבוי דעות וגישות בחברה, גם ובעיקר אם הן מנוגדות ושוונות. בנוסף, עקרון זה כולל גם עידוד ותמיכה בקיום וביטוי של מגוון דעות או עמדות של אנשים וקבוצות בחברה. כלומר, עקרון זה מאפשר לאנשים וקבוצות שונות להתארגן לכדי קבוצות המבטאות וממשות דעות וגישות שונות.
- **הסבר:** כאמור, מטרתו של החוק נגד בעלות צולבת היא למנוע מאדם שליטה ריכוזית על כמה אמצעי תקשורת ובכך למנוע ממנו לצמצם את הגיוון של המידע והעמדות המתפרסמות בכלי התקשורת של הציבור. במילים אחרות, החוק נועד למנוע מצב שבו עקרון הפלורליזם מצטמצם או מתבטל לטובת טובתו האישית של האדם המחזיק בכלי התקשורת. כאשר המגוון התקשורתי יצטמצם פחות וכחות דעות ותפיסות יבואו לידי ביטוי בכלי התקשורת ובכך ייפגע עקרון הפלורליזם.

שאלה 10

- **הצג:** פריימריז-בחירות מקדימות משמעותן בחירות שמתקיימות בתוך מפלגה מסוימת במטרה לקבוע את הרכב רשימת המועמדים ואת העומד בראשם. בבחירות אלה משתתפים כל החברים שהתפקדו למפלגה ובחלק מהמפלגות – משתתפים גם כלל ציבור הבוחרים באותה המדינה. אופציה אחרת לסדר את רשימת המועמדים היא באמצעות וועדה מסדרת.
- **הצג:** זכויות האזרח קשורות לניהול המסגרת המדינית בה האזרח חי והן כוללות את הזכות לבחור את נציגיו לשלטון, הזכות להיבחר לרשויות השלטון ולהיות מעורב בניהול ושלטון המדינה והזכות להתאגד פוליטית – כלומר להשפיע על הדרך בה מתנהלת המדינה באמצעות הקמת מפלגה או חברות במפלגה קיימת.
- **הסבר:** זכויות האזרח הכוללות את הזכות לבחור ולהיבחר למעשה מאפשרות לאזרח לבחור את נציגיו לשלטון בהתאם לעמדות ולדעות בהן הוא מחזיק. באמצעות הפריימריז – הבחירות המקדימות יש למעשה לאזרח את האפשרות להשפיע על רשימת המועמדים לכנסת של מפלגה מסוימת בהתאם להשקפותיו – מה שמאפשר לו מימוש מלא של חלק מהזכויות האזרחיות שלו.

שאלה 11

- **הצג:** הטלת מיסים: לרשויות המקומיות קיימת הסמכות להטיל על תושביה מיסים מקומיים ותשלומי חובה נוספים בהתאם לחוקים שנקבעו על ידי השלטון במסגרת חקיקה ראשית.
- הספקת שירותי ציבוריים: הרשויות המקומיות מחויבות לספק שירותים ציבוריים מטעם השלטון כמו שירותי חינוך ממלכתיים שממומנים ונתמכים על ידי המדינה, שירותי רווחה לטובת טיפול במשפחות מצוקה, ילדים ונוער הנמצאים במצוקה, ושאר אוכלוסיות בסיכון, וכן גם סלילת כבישים ואחזקתם בשיתוף עם "החברה הלאומית לדרכים" שאחראית על הכבישים הבינעירוניים לבין הרשויות המקומיות שאחראיות על הכבישים העירוניים.
- **הצג:** התפקיד המרכזי של הרשות המבצעת – הממשלה – הוא קבלת החלטות, כלומר קביעת מדיניות וקווי פעולה בכל התחומים הנמצאים תחת אחריות משרדי הממשלה – בענייני פנים וענייני חוץ. אחד הכלים המרכזיים לצורך זה הוא

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

לחצו לפורטים נוספים מיועץ לימודים <<

התקציב – שהוא למעשה תכנית פעולה (שכן בלי תקצוב לא ניתן להוציא לפועל מדיניות ממשלה), סדר עדיפויות ומטרות לכל משרדי הממשלה.

- **הסבר:** כאמור, תפקיד הממשלה הוא לעצב סדרי עדיפויות ולעצב מדיניות בהתאם לערכים שבשמה היא נבחרה על ידי ציבור הבוחרים. משנבחרה, על הממשלה להוציא לפועל את המדיניות שלה ולהחליט על החוקים ועל חלוקת התקציב לשירותים שמספקת המדינה, וביניהם גם השירותים שהיא מספקת לרשויות המקומיות כזרוע ביצועית. למעשה, הרשויות המקומיות מקבלות תקציבים ותמיכה בהתאם למדיניות שמחליטה עליה הממשלה: כך, למשל, אם מחליטה הממשלה להקצות יותר כספים עבור נוער בסיכון – הרשויות המקומיות יקבלו תקציבים גדולים יותר או להפך. בכך, למעשה, תפקידיה של הרשות המקומית מושפעים באופן ישיר מהמדיניות של הממשלה וביצועה.

שאלה 12

- **הצג:** ארגונים חוץ ממשלתיים הם ארגונים אזרחיים העוסקים בהגנה על זכויות האדם והאזרח, מניעת שחיתות וקידום עניינים ציבוריים בתחומים מגוונים. ארגונים אלו פועלים מטעם האזרחים ולא מתוקף חוק או סמכות שלטונית ותפקידם להפעיל לחץ על השלטון, לפקח עליו ולגייס דעת קהל לטובת פעילותם מול השלטון ובחברה האזרחית בכלל. אין אחידות בארגונים אלו – קיימים ארגונים רבים בעלי תפיסות שונות באשר לעניינים שבהם הם עוסקים. תפיסת הטוב והנכון היא סובייקטיבית ומשתנה בכל ארגון. ארגונים אלו מעודדים מעורבות אזרחית ופוליטית גבוהה ומעוניינים לקדם יחד אזרחות טובה בחברה.
- **הצג:** עקרון הפלורליזם הוא אחד העקרונות המרכזיים במשטר דמוקרטי, ולפיו צריכה להיות הכרה בריבוי דעות וגישות בחברה, גם ובעיקר אם הן מנוגדות ושונות. בנוסף, עקרון זה כולל גם עידוד ותמיכה בקיום וביטוי של מגוון דעות או עמדות של אנשים וקבוצות בחברה. כלומר, עקרון זה מאפשר לאנשים וקבוצות שונות להתארגן לכדי קבוצות המבטאות וממשות דעות וגישות שונות.
- **הסבר:** כאמור, ארגונים חוץ ממשלתיים מגוונים מאוד בפעילותם ובתפיסתם לגבי הטוב והנכון עבור הציבור במגוון תחומים. מעצם היותם ארגונים שפועלים ביוזמת האזרחים – הם משקפים בפעילותם את דעתם ועמדותיהם של האזרחים בעניינים ציבוריים כמו חינוך, רווחה, זכויות אדם ועוד. כאשר ארגונים אזרחיים מהמגזר השלישי פועלים בשם האזרחים ובשם עמדותיהם בנושאים שונים – הם מבטאים באופן מובהק את עקרון הפלורליזם – שקורא להכרה ועידוד של דעות רבות ומגוונות בחברה לטובת חברה דמוקרטית וליברלית יותר.

שאלה 13

הצג: המחויבות של ישראל כלפי יהודי התפוצות מתבטאת בכמה אופנים:

הביטוי הראשון: במגילת העצמאות ובחוקה. עם הקמת המדינה הכריזה ישראל שהיא תהיה פתוחה לעליה יהודית ולקיבוץ גלויות ועל מנת לתמוך בהצהרה זו נחקק חוק השבות שקבע כי כל יהודי זכאי לעלות לארץ ולקבל אזרחות אוטומטית (בהמשך נוסף תיקון לחוק שגם בני זוגם של יהודים, ילדיהם ובני זוגם ונכדיהם ובני זוגם רשאים לעלות עם העולה היהודי).

הביטוי השני: עלייה וקליטה. עליית יהודים לארץ נמשכת ללא הפסקה כשהחזון הוא להביא לעלייתם של רוב יהודי העולם לישראל ולשמר את הרוב הלאומי היהודי בארץ. לטובת הסיוע בעלייה הוקם משרד העלייה והקליטה שמעניק תמיכה וסיוע כלכליים לטובת העולים ובמטרה לעזור להם להשתלב במדינה יותר בקלות.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לכפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

הביטוי השלישי: מחויבות לשלומם וביטחונם של יהודי התפוצות. ישראל רואה בעצמה כביתו הלאומי של כל יהודי בעולם באשר הוא, ללא תלות אם הוא עלה לארץ או לא. מתוקף מעמדה ככזו – ישראל ערבה לשלומם וביטחונם של יהודי העולם והסמיכה את עצמה לשפוט גורמים עוינים שפוגעים ביהודי העולם במדינות זרות, רק מפני היותם יהודים. ישראל פונה אל ראשי המדינות הרלוונטיות ודורשת את ביטחונם ושלומם של היהודים שחשים סכנה לחייהם בתחומיהן.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר כותב הקטע טוען שישראל, מעצם היותה ביתו של כל יהודי בעולם, מקבצת אליה יהודים מכל העולם מרגע הקמתה ועד היום. מפני שבדבריו המדינה מקצה משאבים מיוחדים לטובת סיוע עבור העולים היהודים וכן מרגישה מחויבת להגן על יהודי התפוצות שחשים סכנה במדינתם – הרי שבדבריו הוא מבטא את המחויבות והאחריות של ישראל כלפי יהודי התפוצות כפי שהוצג קודם.

ביסוס: "המדינה גם מקצה משאבים מיוחדים לסיוע ליהודים שנשקפת להם סכנה בארצות מושבם ואף פועלת לעלייתם ארצה".

שאלה 14

הצג: עקרון ההסכמיות מבטא הסכמה רחבה של האזרחים והקבוצות במדינה על נושאים משמעותיים כמו קיום המדינה, קביעת האופי שלה וכן הגדרת כל כללי המשחק הפוליטיים על לחיות יחד תוך בניית מרקם חיים משותף לכל אזרחי המדינה. ככל שעולה רמת ההסכמה על הערכים המרכזיים הקובעים את האופי של החברה והמדינה וככל שגדלה ההצדקה לאופי המשטר והשלטון – כך יציבות המדינה והשלטון נשמרים. ההסכמיות עומד במתח עם עקרון הפלורליזם – שכן ההסכמיות חותר להסכמה רחבה בכמה שיותר נושאים ואילו הפלורליזם חותר להכרה בשונותם של דעות ותפיסות.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר כותב הקטע טוען שהמפתח לחיים משותפים במדינה דמוקרטית הוא במימוש ערכים יסוד אוניברסליים, לכידות חברתית והתאגדות סביב מנה משותף רחב. מפני שלדעתו ההתלכדות סביב המכנה המשותף הרחב בחברה, על אף כל גוניה וקבוצותיה, היא זו שתבטיח קיום של חיים משותפים, כלומר חיים תחת הסכמה על חוקי המשחק לצד ערכים כמו שוויון, סובלנות וזכויות אדם – הרי שמדובר במימוש עקרון ההסכמיות.

ביסוס: "לכידות חברתית מחייבת התאגדות סביב מנה משותף, רחב ככל שיהיה, שיכול לגבש את מגוון האוכלוסיות לכדי חברה אחת ולהבטיח קיום של חיים משותפים – כל אוכלוסייה לפי הייחוד שלה, זו בצד זו".

שאלה 15

הצג:

מעמד המיעוטים בהכרזת העצמאות: ישראל קיבלה על עצמה את המחויבות לשמור על זכויותיהם של כלל אזרחיה, לרבות קבוצות המיעוט שלה, עוד בהכרזת העצמאות: "ישראל תקיים שוויון זכויות חברתי ומדיני גמור לכל אזרחיה ללא הבדל דת, גזע, ומין; תבטיח חופש דת, מצפון, לשון, חינוך ותרבות; תשמור על המקומות הקדושים של כל הדתות" וכן הבטיחה לערביי ישראל אזרחות מלאה ושווה ונציגות בכל מוסדותיה – ביטוי להכרה גם בקבוצות המיעוט ובפרט בזכויותיהם של ערביי ישראל. **מעמד המיעוטים בתחומי הדת, התרבות והלשון:** ישראל, כאמור, הבטיחה חופש דת והחוקר אכן מכיר בחופש הדתי של כל קבוצה בישראל לקיים את הפולחן הדתי שלה ולציין את מועדיה וסמליה באופן חופשי ומוגן. כמו כן, ישראל מכירה גם בימי החג והמועד של הדתות המוכרות על ידי המדינה כימי מנוחה אפשריים עבור אותם בני דתות. בנוסף, חוק שירות התעסוקה אוסר על

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי
שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים
פתוחים לצפייה,
בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם
חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום
עד הבחינה

הפלייט עובדים בשלם מוצאם, דתם, או אמונתם, וכן נישואים וגירושים עבור כל דת יערכו בהתאם למוסד הדתי שהמדינה הקימה עבור כל דת ודת. אל אלו מצטרף גם התחום התרבותי-חינוכי שקובע כי בין מטרות החינוך הממלכתי יהיו גם מטרות שיעסקו בחינוך האדם להיות אוהב אדם, אוהב עמו ואוהב ארצו וכן להכיר את השפה, התרבות והמורשת של כל קבוצה אתנית בישראל ובפרט של האוכלוסייה הערבית.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר כותב הקטע טוען שעל מנת להגשים את הערכים של מייסדי המדינה כמו חירות, חופש דת, חופש מצפון, וכו' יש לתת את הדעת על האופן שבו זכויות הפרט מתנגשות עם הזכויות הקבוצתיות של קבוצות שונות בחברה. מפני שלדעת הכותב ההכרה בערכים הדמוקרטיים שלאורם נוסדה המדינה וביניהם הכרה בזכויות המיעוט של הקבוצות בחברה, לרבות האפשרות שלהן להתבטא בהתאם לאמונתן ולתרבותן – הרי שמדובר בחיזוק מעמדם של המיעוטים.

ביסוס: "לעיתים ערכים של שוויון והחובה להגן על חירויות הפרט מתנגשים עם המחויבות לאפשר לקבוצות השונות באוכלוסייה לבוא לידי ביטוי ולנהוג בהתאם לאמונתן ולתרבותן, ועל זה יש לתת את הדעת".

שאלה 16

ציין: מדינת הלכה.

הצג: השקפה זו קובעת כי מקור הסמכות במדינה חייב להיות ההלכה היהודית ולא ציבור האזרחים ועל כן חוקיה של המדינה יהיו בהתאם לחוקי התורה וההלכה. המדינה לא תהיה דמוקרטית, אולם יתקיימו בה מאפיינים שיכולים להתאים עם הרוח הדמוקרטית כמו שוויון וכבוד האדם (כל אדם נברא בצלם) או שלטון העם (נבחר ציבור על ידי הקהילה). אלו המחזיקים בגישה זו מקיימים דיון בשאלת מידת האכיפה הרצויה במרחב הפרטי של האדם.

הסבר:

קישור: בקטע המדובר דובר של אחת המפלגות המתמודדות בבחירות נענה על שאלת התחבורה הציבורית בשבת והתנגד לתחבורה זו. מפני שהנימוק להתנגדותו הוא נימוק דתי ובטענתו טען הדובר כי ישראל היא מדינה יהודית ועליה להתבסס על ערכי היסוד של היהודית שאחד מהם הוא שמירת השבת – הרי שמדובר בגישה המתאימה למדינת ההלכה.

ביסוס: "הפעלת תחבורה ציבורית בשבת פוגעת בערכים אלה ומנוגדת למצוות התורה המחייבות כל יהודי".

שאלה 17

ציין: מדינת לאום יהודית אתנית-תרבותית דמוקרטית.

הצג: לפי גישה זו, ישראל היא מדינתו של הלאום היהודי וככזו היא מזוהה ברמה הקולקטיבית עם לאום אתני-תרבותי יהודי וממשת את שאיפתו להגדרה עצמית במסגרת מדינה ריבונית. במדינה זו השפה הרשמית היא העברית ומדיניות ההגירה שלה מעדיפה את הלאום היהודי מתוך הכרה בזכותו של כל עולה לשוב לארצו ולקבל בה אזרחות אוטומטית. מתוך כך, המדינה מחויבת גם ליהודי התפוצות וחשה כלפיהם אחריות לביטחונם ולשלומם. בנוסף, הסמלים, המועדים, החוקים והמוסדות הממלכתיים במדינה זו מבטאים את המאפיינים האתניים-תרבותיים של הלאום היהודי: התרבות היהודית, את מורשתו, שפתו, מוצאו, עברו ודתו. לצד המאפיינים האתניים-תרבותיים, המדינה מחויבת גם לערכים הדמוקרטיים כמו שוויון וכבוד האדם, שלטון העם, יסודות נוספים המשותפים לכלל אזרחי המדינה וכן הכרה בזכויות מיעוט וקבוצה לקבוצות האתניות במרחב הציבורי.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

הסבר:

קישור: בקטע המדובר נציג של ארגון מסוים בירך על החלטת הממשלה להקצות תקציב של עשרים מיליון שקלים לטובת פיתוח תעשיית הייטק ביישובים ערביים. מפני שבדבריו בירך הנציג על מחויבותה של ישראל כמדינה יהודית לקדם את התושבים הערבים באופן שוויוני בדומה ליהודים – הרי שמדובר במימוש העמדה למדינת לאום יהודית אתנית-תרבותית דמוקרטית.

ביסוס: "לדבריו, החלטה זו מבטאת את מחויבותה של מדינת ישראל היהודית לקדם את היישובים הערביים ולאפשר לתושביהם לעסוק בתחום הייטק באופן שוויוני — כפי שמתאפשר לכל אזרח אחר במדינה".

שאלה 18

ציין: הזכות להליך הגון.

הצג: הזכות להליך הגון נועדה על מנת לקיים צדק באופן כזה שהפעולות שינקטו כלפי חשודים ונאשמים לא ינוצלו לרעה על ידי רשויות השלטון כמו משטרה, התביעה (הפרקליטות) או בתי המשפט. זכותו של כל אדם שלא יפגעו בו פגיעות לא מוצדקות בתהליך אכיפת החוק כלפיו והעמדתו לדין בפני בית המשפט. על מנת להבטיח את הזכות להליך הגון נקבעו כללים כמו: כל אדם חף מפשע עד שתוכח אשמתו, זכותו של כל נאשם לייצוג משפטי, חובת הבאת העציר בפני שופט תוך פרק זמן קצר לאחר המעצר לשם הארכת מעצר, חובה למסור לחשוד את המידע על העברה שבה הוא נחשד וכן מסירת כל הראיות נגדו, אסור להכריח חשוד להפליל את עצמו לפני בית המשפט, חובה על התביעה להציג את כל הראיות בפני בית המשפט, אסור לחפש במגוריו של אדם ללא צו מבית המשפט, אסור לצוות ולהאזין בסתר לשיחות של אדם ללא צו מבית המשפט וכן אסור ששופט ידון בעניינו של אדם כאשר הוא מושפע מאינטרסים ושיקולים זרים שאינם ענייניים (ניגוד עניינים).

הסבר:

קישור: בקטע המדובר אחד השופטים שהיה אמור לדון בתביעה שהוגשה לבית המשפט פסל את עצמו מלהיות שופט בדיון. מפני שהסיבה לפסילה של השופט את עצמו היא קירבה משפחתית של השופט לנאשם – הרי שזה ביטוי לניגוד העניינים ששופט לא יכול לקיים מתוקף זכותו של הנאשם להליך הגון.

ביסוס: "אחד השופטים שהיה אמור לדון במקרה ביקש לפסול את עצמו ולא להיות בהרכב השופטים, משום שיש קרבה משפחתית בינו לבין אחד ממנהלי החברה הנתבעת".

שאלה 19

ציין: מנגנון פיקוח וביקורת לא פורמלי \ א-מוסדי.

הצג: גופים שאינם רשמיים או ממשלתיים שמאפשרים לציבור לפקח על פעילות הממשלה. גופים אלו מעלים לשיח הציבורי נושאים שונים, מיידעים את הציבור לגבי פעולות הממשלה ופותחים דיון ציבורי בנושאים פוליטיים. המטרה היא לקרוא לפעולה אזרחית שתאיים על השלטון בהחלפה במקרה שהוא מנצל את כוחו. מנגנונים אלה הם גופים פרטיים המעבירים ביקורת באמצעות הפגנות, שבתות, עצרות, עצומות, אמנות או כתיבה במדיות השונות. לגופים אלה אין הסמכה חוקית והם נשענים על יוזמה פרטית של אזרחים או קבוצות. המטרה שלהם היא יצירת לחץ על קובעי מדיניות, הבעת ביקורת פוליטית וחברתית על השלטון וקיום דיון ציבורי, שיהוו תמריץ לשלטון לנהוג בהתאם לחוק.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים
לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים
כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס
הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp
לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לפרטים נוספים מיועץ לימודים <<

הסבר:

קישור: בקטע המדובר קבוצה של הורים החלה למחות ברשתות החברתיות ובכלי התקשורת כנגד ראש הממשלה ומשרדי הממשלה בעקבות מקרי התעללות בגנים פרטיים. מפני שההורים מחו באמצעות הפגנות, נשאו שלטי מחאה וקראו לממשלה לפעול לשינוי המצב הקיים על ידי פיקוח והחמרה בענישה – הרי שמדובר במנגנון פיקוח וביקורת לא פורמלי. **ביסוס:** "כמו כן הפגינת הורים רבים מול בית ראש הממשלה ומול משרדי הממשלה".

שאלה 20

א. **טענה:** אני חושב שיש להתנגד לגביית תשלום מן ההורים בעבור לימודי העשרה.

ב. **הנמקת עמדתי:** לדעתי, בתי ספר שמעוניינים להוסיף לתוכנית הלימוד שלהם לימודי העשרה לא יוכלו לגבות תשלום נוסף מההורים מכיוון שאני תומך בגישה הסוציאל דמוקרטית שלגישתה – תפקיד המדינה הוא להתערב במשק לטובת מימוש זכויות רווחה ולטובת מימוש שוויון ההזדמנויות בחברה. למעשה, אם יהיו תלמידים שלא יהיו להם האמצעים הכלכליים לשלם עבור לימודי העשרה הם יחייבו את הפערים בחברה ולמעשה לא יוכלו לממש את זכותם לשוויון משום שנקודת הפתיחה שלהם בהשוואה לאחרים תהיה נמוכה יותר.

ג. **הנמקת העמדה המנוגדת:** גביית תשלום נוסף מההורים המעוניינים להעשיר את ילדיהם הוא ביטוי נכון וצודק לזכותם לחירות שכן הורים בעלי אמצעים שיהיו מעוניינים להעשיר את לימודיהם של ילדיהם צריכים להיות חופשיים לעשות זאת ללא תלות במעמדם וביכולתם של אחרים. בנוסף, זכותם של הילדים ממשפחות אלו לחינוך ולפי זכות זו זכותם לקבל שירותי חינוך איכותי והולם מבתי הספר.

שאלה 21

א. **טענה:** אני חושב שיש להגביל את מכירת הנשק במדינה.

ב. **הנמקת עמדתי:** לדעתי, כאשר אדם נושא נשק הוא מהווה סכנה לחברה, אם בפגיעה באדם או פגיעה ברכוש. אדם שנושא נשק יכול, למעשה, לאיים על זכותם לחיים וביטחון של הסובבים אותו ולאיים על הסדר והביטחון הציבורי בכלל. בנוסף, קביעת כללים ברורים לנשק ולנשיאתו תהיה למעשה ביטוי מובהק לעקרון שלטון החוק שיסדיר את האופן שבו יש לשאת נשק באופן תקין.

ג. **הנמקת העמדה המנוגדת:** על המדינה לאפשר לכל אדם המעוניין לשאת נשק לרכוש את הנשק מתוקף זכותו להחזיק בקניין חומרי או רוחני ככל שירצה – ושלא יחסמו או יגבילו אותו ברכוש שבבעלותו. בנוסף, זכותו של אדם לחירות צריכה לאפשר לו לפעול באופן חופשי במרחב הציבורי והפרטי שלו מתוך הנחה שהאדם הוא יצור תבוני, אחראי ורציונלי שיכול לנהל את חייו באופן תקין. מתוך כך, אין סיבה להגביל אדם ברכישה או נשיאה של נשק – הרי שלא צריך להיות החשש שיעשה בו שימוש לרעתו או לרעת סביבתו.

בגרות משלימים או משפרים רק עם המומחים של HIGHQ

בשיטה המהירה והמובילה להצלחה

סיכומי שיעורים

לא צריך לסכם!
הכנו עבורכם סיכומי שיעורים מראש

ספריית שיעורים

כל השיעורים פתוחים לצפייה, בכל זמן ומכל מכשיר

ריענון לפני הקורס

הגיעו מוכנים עם חומרי הכנה ייחודיים

מרצה זמין ב-Whatsapp

לכל שאלה, מרגע הרישום עד הבחינה

לחצו לפורטים נוספים מיועץ לימודים <<